

**Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Unia równości: strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025«”**

[COM(2020) 698 final]

(2021/C 286/22)

Sprawozdawca: **Ionuț SIBIAN**

Współsprawozdawczynie: **Maria del Carmen BARRERA CHAMORRO**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 14.1.2021
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa
Data przyjęcia przez sekcję	16.4.2021
Data przyjęcia na sesji plenarnej	27.4.2021
Sesja plenarna nr	560
Wynik głosowania	
(za/przeciw/wstrzymało się)	187/8/12

## 1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje i popiera odwagę Komisji Europejskiej w zakresie przyjęcia strategii na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025, której celem jest walka z dyskryminacją oraz zapewnienie bezpieczeństwa i praw podstawowych osobom LGBTI w całej Unii Europejskiej poprzez przyjęcie środków ustawodawczych na szczeblu europejskim, a także poprzez zachęcanie państw członkowskich do opracowania i wdrożenia na szczeblu krajowym planów działania, o których mowa w strategii.

1.2. Komitet jest głęboko przekonany, że aby strategia okazała się skuteczna, Komisja musi ustanowić silny mechanizm jej wdrażania i regularnego monitorowania jej stosowania, zarówno w wymiarze horyzontalnym, jak i wertykalnym. W tym względzie Komisja musi ułatwiać szeroko zakrojony dialog między instytucjami europejskimi i międzynarodowymi, państwami członkowskimi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i partnerami społecznymi.

1.3. EKES jest przekonany, że aby osiągnąć założone w niej cele, strategia na rzecz równości osób LGBTIQ musi być skorelowana z innymi strategiami europejskimi – dla uzyskania perspektywy międzysektorowej – np. ze strategią UE w zakresie praw ofiar, strategią na rzecz równouprawnienia płci, unijnym planem działania przeciwko rasizmowi, strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami oraz strategią na rzecz praw dziecka.

1.4. Jedną z najbardziej palących kwestii dyskryminacji osób LGBTIQ dotyczy dyskryminacji w miejscu pracy i w dostępie do rynku pracy. Dlatego dyrektywa w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (2000/78/WE) <sup>(1)</sup> musi również chronić osoby transpłciowe, niebinarne, interseksualne i queer przed dyskryminacją w tych obszarach. Ponadto EKES z zadowoleniem przyjmuje dążenie Komisji do rozszerzenia zakresu stosowania dyrektywy na dziedziny inne niż zatrudnienie, uznając to za skuteczny środek zwalczania dyskryminacji wobec osób LGBTIQ.

1.5. Aby zwiększyć szanse na zatrudnienie osób LGBTIQ, konieczna jest aktywna polityka zatrudnienia i wprowadzenie perspektywy LGBTIQ do planów zatrudnienia. Istotne jest również, aby w przedsiębiorstwach istniały plany równouprawnienia LGBTIQ w celu zwalczania dyskryminacji osób LGBTIQ w miejscu pracy oraz aby określały one konkretne środki, protokoły i narzędzia zwalczania dyskryminacji.

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

1.6. Aby zapobiec deprivacji społeczno-ekonomicznej osób LGBTIQ oraz wysokiemu poziomowi ubóstwa i wykluczenia społecznego, należy zachęcać państwa członkowskie do zapewnienia usług medycznych i socjalnych, schronisk, programów pomocy i bezpiecznych miejsc dla osób LGBTIQ, które są ofiarami przemocy domowej, przestępstw z nienawiści i nawoływania do nienawiści, a także dla młodzieży LGBTIQ pozbawionej wsparcia rodziny itp.

1.7. EKES jest głęboko przekonany, że wszystkie państwa członkowskie UE powinny zakazać tzw. terapii konwersyjnych, ponieważ praktyki takie naruszają prawa podstawowe i zostały zaklasyfikowane jako tortury. Komisja Europejska musi wspierać państwa członkowskie w zakazie wszelkich form szkodliwych praktyk, w tym niepotrzebnych terapii dla osób interseksualnych, oraz w zmianie ich przepisów prawnych dotyczących pod kątem zapewnienia, by spełniały one standardy praw człowieka w zakresie samostanowienia.

1.8. EKES zwraca się do Komisji Europejskiej o zapewnienie środków finansowych na szkolenie specjalistów mających kontakt z osobami LGBTIQ, a także o zachęcanie do wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi. Ponadto konieczne jest finansowanie ze środków europejskich specjalistycznych szkoleń dla lekarek i lekarzy, nauczycielek i nauczycieli oraz osób z innych zawodów, aby pomóc im lepiej zrozumieć szczególne okoliczności i potrzeby osób LGBTIQ. Ponadto w ramach projektu pilotażowego EUHealth4LGBTIQ udostępnia się podręczniki szkoleniowe dla świadczeniodawców opieki zdrowotnej, a Komisja Europejska powinna wspierać państwa członkowskie w zapewnianiu dostępności tych szkoleń na szczeblu krajowym.

1.9. W odniesieniu do finansowania z budżetu UE dla państw członkowskich zdaniem EKES-u Komisja Europejska musi wdrożyć solidny mechanizm nadzoru nad wykorzystaniem tych środków przez państwa członkowskie zgodnie z europejską zasadą niedyskryminacji wymienioną w art. 2 TUE, a także z pełnym poszanowaniem praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych. Nadzór ten musi być prowadzony zarówno *ex ante*, poprzez dokonanie audytu w zakresie różnorodności, jak i *ex post*, jak określono w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na okres finansowania 2021–2027.

1.10. Komisja Europejska musi przyjąć rolę strażnika traktatów Unii Europejskiej i zwiększyć wysiłki na rzecz zapewnienia pełnego wdrożenia i stosowania jednostronnego prawodawstwa UE i orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w państwach członkowskich, zwłaszcza w odniesieniu do dyrektywy 2004/38/WE<sup>(2)</sup>, jak również przepisów w dziedzinie azylu. Istotne jest również, aby w kontekście swobodnego przepływu i sytuacji transgranicznych uregulować na szczeblu europejskim w jasny, inkluzywny i niedyskryminacyjny sposób pojęcie rodziny, w tym tęczy rodziny, a także kwestię uznawania aktów urodzenia osób transpłciowych we wszystkich państwach członkowskich niezależnie od innych postępowań administracyjnych lub sądowych.

1.11. UE musi przyjąć na siebie zadanie propagowania rozwoju praw człowieka na całym świecie, włączając w to wolność i godność osób LGBTIQ. Aby osiągnąć ten cel, społeczność europejska musi współpracować z instytucjami międzynarodowymi i regionalnymi w celu powszechnej depenalizacji homoseksualizmu oraz poszanowania godności i praw podstawowych osób LGBTIQ na całym świecie.

## 2. Uwagi ogólne

2.1. EKES uważa, że zarówno instytucje europejskie, jak i krajowe powinny wdrożyć politykę publiczną chroniącą osoby LGBTIQ, tak aby w całej Unii przestrzegano wartości zapisanych w Karcie praw podstawowych oraz w Traktacie o Unii Europejskiej (TUE), a mianowicie „godności ludzkiej, [...], równości, [...], poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości”<sup>(3)</sup>. EKES popiera rezolucję Parlamentu Europejskiego uznającą UE za „strefę wolności dla osób LGBTIQ”.

2.2. Z danych<sup>(4)</sup> Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) wynika, że osoby LGBTIQ stanowią kategorię osób szczególnie narażonych, która wymaga wsparcia zarówno ze strony instytucji europejskich, jak i organów krajowych w państwach członkowskich. Komitet jest zdania, że strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025 jest pierwszym krokiem w walce z dyskryminacją ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową/ekspresję płciową i cechy płciowe, jak również w zapewnieniu bezpiecznej przestrzeni dla społeczności LGBTIQ w całej UE.

<sup>(2)</sup> Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

<sup>(3)</sup> Artykuł 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

<sup>(4)</sup> [https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra\\_uploads/fra-2020-lgbti-equality-1\\_en.pdf](https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-lgbti-equality-1_en.pdf)

2.3. EKES z zadowoleniem przyjmuje wykorzystanie w dokumencie Komisji interseksjonalności jako zasady przekrojowej: orientacja seksualna, tożsamość/ekspresja płciowa lub cechy płciowe będą brane pod uwagę wraz z innymi cechami osobowymi lub cechami tożsamości, takimi jak płeć, pochodzenie rasowe czy etniczne, religia, wiara, niepełnosprawność i wiek. Wszystko to wpisuje się również w kontekst kryzysu związanego z COVID-19, który w nieproporcjonalny sposób dotknął szczególnie podatne na zagrożenia osoby LGBTIQ.

2.4. Aby jednak strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025 mogła zostać skutecznie i efektywnie wdrożona w całej UE, Komisja Europejska musi stworzyć mechanizm operacjonalizacji i monitorowania, który pozwoli nadzorować, czy i w jakim stopniu strategia została zrealizowana. W związku z tym Komisja musi corocznie sprawdzać, czy i w jakim stopniu instytucje europejskie i państwa członkowskie wdrożyły kluczowe priorytety wymienione w strategii. Ocenę tę należy przeprowadzić w porozumieniu z państwami członkowskimi i zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim.

### 3. Uwagi szczegółowe

#### 3.1. Dyskryminacja osób LGBTIQ

3.1.1. Dyskryminacja dotyka osoby LGBTIQ na wszystkich etapach życia. Od najmłodszych lat dzieci i młodzież LGBTIQ, dzieci osób LGBTIQ lub dzieci z tęczywych rodzin, w których jeden z członków jest osobą LGBTIQ, są często piętnowane, stają się celem dyskryminacji i nękania, co wpływa na ich wyniki w nauce, perspektywy zatrudnienia, życie codzienne oraz dobrostan rodziny. Dlatego konieczne są większe i lepsze środki ochrony dzieci, zwłaszcza w dziedzinie edukacji, aby wyeliminować dyskryminację osób LGBTIQ.

3.1.2. Jedną z najbardziej palących kwestii dyskryminacji osób LGBTIQ dotyczy dyskryminacji w miejscu pracy<sup>(5)</sup> i w dostępie do rynku pracy. Dlatego dyrektywa w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy musi również chronić osoby transpłciowe, niebinarne, interseksualne i queer przed dyskryminacją w tych obszarach. Ponadto EKES z zadowoleniem przyjmuje dążenie Komisji do rozszerzenia zakresu stosowania dyrektywy na dziedziny inne niż zatrudnienie i szkolenie zawodowe, uznając to za skuteczny środek zwalczania dyskryminacji wobec osób LGBTIQ.

3.1.3. Jeśli chodzi o dyskryminację w miejscu pracy, szczególną uwagę należy zwrócić na osoby transpłciowe ze względu na wyzwania społeczne, z jakimi się borykają (na przykład: rozbieżności między stanem faktycznym a stanem prawnym ze względu na trudne procedury zmiany dokumentów tożsamości w większości państw członkowskich, brak procedur medycznych, uprzedzenia, z jakimi się spotykają itp.). Te wyzwania społeczne mogą prowadzić do molestowania w miejscu pracy, zwolnień i, ogólnie rzecz biorąc, licznych problemów, poczynając od etapu poszukiwania pracy.

3.1.4. Komitet podkreśla potrzebę ustanowienia przez UE kierunków działania w zakresie aktywnej polityki zatrudnienia w celu opracowania przez państwa członkowskie i ich władze krajowych planów zatrudnienia obejmujących konkretne środki dla osób LGBTIQ i ograniczających skutki braku dostępu do zatrudnienia, który jest strukturalnym problemem wśród tych osób.

3.1.5. EKES uważa, że konieczne jest rozszerzenie europejskich przepisów dotyczących równego traktowania w zakresie zatrudnienia w celu objęcia nimi osób transpłciowych, a także osób niebinarnych, interseksualnych i queer, aby chronić wszystkie osoby LGBTIQ przed dyskryminacją w miejscu pracy ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową i ekspresję płciową oraz cechy płciowe.

3.1.6. EKES popiera wniosek Komisji Europejskiej dotyczący rozszerzenia zakresu dyrektywy w sprawie równego traktowania na inne dziedziny poza pracą i szkoleniem zawodowym. W związku z tym uważamy, że należy poprzeć Komisję w jej wniosku skierowanym do Rady o przyjęcie przedmiotowego wniosku, aby wypełnić luki w ochronie zapewnianej przez prawo UE przed dyskryminacją ze względu na orientację seksualną, ale także tożsamość/ekspresję płciową, cechy płciowe i grupę rodzinną.

3.1.7. EKES popiera apel instytucji europejskich do państw członkowskich o ratyfikację Konwencji nr 190 MOP w sprawie eliminacji przemocy i molestowania w miejscu pracy, która odnosi się do szeregu niedopuszczalnych zachowań i praktyk skierowanych przeciwko ludziom ze względu na ich płeć biologiczną lub płeć społeczno-kulturową i która

<sup>(5)</sup> W miejscu pracy osoby LGBTIQ nadal doświadczają dyskryminacji podczas rekrutacji, w trakcie pracy i na koniec swojej kariery zawodowej, co jest sprzeczne z jasnym prawodawstwem UE w tej dziedzinie. Wiele tych osób napotyka liczne bariery w znalezieniu godziwego i stabilnego zatrudnienia, co zwiększa ryzyko ubóstwa, wykluczenia społecznego i bezdomności.

zawiera wytyczne dla rządów i partnerów społecznych dotyczące sposobów identyfikowania narzędzi pozwalających zapobiegać tym formom dyskryminacji i zwalczać je. Negocjacje zbiorowe na wszystkich szczeblach i układy zbiorowe mogą pomóc w określeniu ukierunkowanych środków w miejscu pracy oraz we wdrożeniu autonomicznej umowy zawartej przez europejskich partnerów społecznych przeciwko przemocy w miejscu pracy.

3.1.8. Jeśli chodzi o dyskryminację osób LGBTIQ w przestrzeni, w której powinny się one czuć najbardziej bezpieczne, a mianowicie w środowisku rodzinnym, trzeba zauważyć, że wiele osób należących do społeczności LGBTIQ, zwłaszcza młodych, staje się bezdomnymi. W wielu państwach członkowskich władze nie są w stanie świadczyć usług społecznych i medycznych w celu wsparcia tych osób. W związku z tym niezbędne jest, aby osoby LGBTIQ korzystały z bezpiecznych schronisk i usług medycznych, tak aby mogły zintegrować się ze społeczeństwem i znaleźć stabilną i pewną pracę.

3.1.9. Oprócz wniosków Komisji dotyczących reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego UE musi zapewnić środki finansowe na szkolenia dla sędzi i sędziów, prokuratorów i prokuratorów, funkcjonariuszek i funkcjonariuszy straży granicznej, osób pracujących w służbach imigracyjnych oraz tłumaczek i tłumaczy ustnych, aby umożliwić im zrozumienie szczególnych potrzeb osób w trudnej sytuacji ubiegających się o ochronę międzynarodową, w tym osób LGBTIQ.

3.1.10. W związku z tym EKES uważa, że konieczne jest ograniczenie stosowania polityki odsyłania migrantów na granicach UE, ponieważ wiele z tych osób ucieka przed prześladowaniami w swoich krajach pochodzenia ze względu na orientację seksualną, tożsamość/ekspresję płciową i cechy płciowe. Odsyłanie tych osób bez umożliwienia im ubiegania się o ochronę międzynarodową narusza najbardziej podstawowe prawa człowieka, traktaty międzynarodowe oraz, w niektórych przypadkach, przepisy krajowe dotyczące ochrony międzynarodowej.

3.1.11. Zdaniem Komitetu Komisja powinna rozważyć uznanie prawa osób transseksualnych do samodecydowania o ich płci, a tym samym przestrzeganie najwyższych międzynarodowych standardów poszanowania praw człowieka i promowanie ich uznawania w państwach członkowskich i przez władze krajowe, tak aby tożsamość osób transpłciowych była uznawana bez konieczności udowadniania jej przez osobę trzecią.

3.1.12. Komisja Europejska powinna monitorować dostęp osób transpłciowych do opieki zdrowotnej dostosowanej do ich potrzeb i szanującej ich płć oraz współpracować z państwami członkowskimi w celu pełnego wykorzystania możliwości unijnych ram transgranicznej opieki zdrowotnej w celu zaradzenia wszelkim niedociągnięciom krajowym.

3.1.13. Komisja powinna zachęcać państwa członkowskie do przyjmowania na szczeblu krajowym strategii monitorowania, kontroli i profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową. W tej dziedzinie istotne jest również priorytetowe traktowanie finansowania pracowników służby zdrowia i udział w szkoleniach zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz jedenastej wersji Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-11). Ponadto istotne jest, aby państwa członkowskie zachęcały do wymiany doświadczeń i praktyk między wyspecjalizowanymi pracownikami służby zdrowia z różnych państw członkowskich.

3.1.14. Należy zachęcać państwa członkowskie do zakazania w całej UE tzw. terapii konwersyjnej, która jest poniżającą praktyką mającą liczne reperkusje dla zdrowia fizycznego i psychicznego osób LGBTIQ. Ponadto trzeba zachęcać państwa członkowskie do przyjmowania środków ustawodawczych zakazujących okaleczania osób interseksualnych. Zapewniłoby to osobom interseksualnym prawo do samodzielnego decydowania o tym, czy chcą poddać się procedurom medycznym mającym na celu przypisanie im określonej płci, czy też nie, a odstępstwo od tej zasady byłoby dopuszczalne jedynie w kontekście pilnych potrzeb medycznych, gdy życie osoby interseksualnej jest zagrożone.

3.1.15. Programy finansowania UE powinny być ściśle powiązane z wartościami Unii promowanymi w art. 2 TUE i im podporządkowane. Ponadto w przypadku dużych projektów finansowanych ze środków UE państwa członkowskie powinny być zobowiązane do przeprowadzenia oceny skutków w odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych, w tym osób LGBTIQ. W związku z tym na szczeblu państw członkowskich powinien funkcjonować audyt finansowania UE pod kątem różnorodności, przeprowadzany przez niezależną komisję składającą się z lokalnych lub centralnych krajowych organów publicznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego<sup>(6)</sup>.

<sup>(6)</sup> Aby wdrożyć ten środek, należy utworzyć zespół ekspertów, który oceni zakres, w jakim projekty realizowane przez państwa członkowskie pomagają grupom szczególnie wrażliwym, w tym społeczności LGBTIQ, a także przeprowadzi zarówno *ex ante*, jak i *ex post* analizę realizacji projektów finansowanych z funduszy europejskich, na podstawie siatki ocen opracowanej na szczeblu europejskim.

3.1.16. Dla ekspertek i ekspertów powołanych do przeprowadzenia w ramach programów finansowania UE tego audytu pod kątem różnorodności należy uruchomić program szkoleniowy opracowany na szczeblu europejskim mający rozwijać umiejętności i zachęcający państwa członkowskie do wymiany dobrych praktyk w zakresie wpływu unijnych programów finansowania na grupy szczególnie wrażliwe, w tym na społeczność LGBTIQ. Aby wdrożyć ten środek w całej UE, należy ustanowić mechanizm nadzoru na poziomie Komisji Europejskiej.

3.1.17. Należy zachęcać państwa członkowskie do prowadzenia krajowych kampanii i programów edukacyjnych i uświadamiających w celu ograniczenia i zwalczania dyskryminacji osób o odmiennej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej. W związku z tym organy krajowe powinny dopilnować, by obowiązkowe krajowe programy nauczania zawierały informacje na temat praw człowieka, w tym orientacji seksualnej, tożsamości płciowej i ekspresji płciowej z myślą o zapobieganiu dyskryminacji, uprzedzeniom i stereotypom. Ponadto szkoły podstawowe i średnie powinny zapewniać kompleksową edukację seksualną, w ramach której dzieci i nastolatki zdobywają wiedzę i umiejętności pozwalające prowadzić zdrowsze życie i angażować się w równorzędne relacje.

## 3.2. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom LGBTIQ

3.2.1. Komitet zdaje sobie sprawę, że w kilku państwach członkowskich odbyły się referenda w sprawie zmiany konstytucji krajowych, mające na celu ograniczenie praw osób LGBTIQ lub stygmatyzację tej kategorii osób wśród ogółu społeczeństwa. Biorąc pod uwagę, że przepływ informacji w UE ma charakter transgraniczny, państwa członkowskie muszą zapewnić przejrzystość finansowania publicznego wszystkim podmiotom biorącym udział w takich referendach.

3.2.2. EKES popiera inicjatywę rozszerzenia wykazu tzw. przestępstw UE na mocy art. 83 ust. 1 TFUE na przestępstwa z nienawiści i nawoływanie do nienawiści, również w przypadku, gdy są one skierowane przeciwko osobom LGBTIQ. Dlatego konieczne jest, aby Komisja przyjęła środki w zakresie informowania i podnoszenia świadomości w tej kwestii na szczeblu europejskim. Komisja powinna rozpocząć kampanię informacyjną mającą na celu przeciwdziałanie tej tendencji i związanym z nią zachowaniom, promując równość wszystkich swoich obywateli. Proponujemy, aby kampania ta została zainicjowana na szczeblu europejskim i aby dotyczyła problemów występujących w każdym państwie członkowskim na szczeblu lokalnym. Inicjatywy te powinny zostać włączone do planu działania na rzecz demokracji. Ponadto wszystkie kraje europejskie zobowiązały się do gromadzenia danych dla Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) na temat przestępstw z nienawiści. Dane te również można wykorzystać w kontekście działań Komisji.

3.2.3. Komisja Europejska, we współpracy z państwami członkowskimi, powinna również przyjąć szereg środków w celu przeciwdziałania fałszywym i wprowadzającym w błąd informacjom, a także nawoływaniu do nienawiści, zarówno w internecie, jak i poza nim. W związku z tym Komisja musi opracować mechanizm monitorowania właściwego wdrażania dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych (AVMSD) na szczeblu państw członkowskich, a także przyjąć europejskie ramy prawne w celu łatwiejszego zwalczania fałszywych i wprowadzających w błąd informacji.

3.2.4. W kontekście zwalczania nienawistnych wypowiedzi w środowisku online Komitet bardzo pozytywnie ocenia działania Komisji mające na celu promowanie i wdrażanie „Kodeksu postępowania w zakresie zwalczania nielegalnego nawoływania do nienawiści w internecie”, pod którym podpisały się Facebook, Microsoft, Twitter i YouTube. Tego rodzaju narzędzie – kodeks postępowania w celu zwalczania nienawistnych wypowiedzi – należy wdrożyć jako zalecenie na szczeblu państw członkowskich, zarówno w przestrzeni internetowej, jak i audiowizualnej, aby stworzyć bezpieczną przestrzeń dla osób LGBTIQ, a także dla innych grup szczególnie wrażliwych, które łatwo mogą być narażone w internecie na nękanie lub nawoływanie do nienawiści<sup>(7)</sup>.

3.2.5. Strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025 powinna być powiązana ze strategią w zakresie praw ofiar na lata 2020–2025, tak aby osoby należące do mniejszości seksualnych miały pewność, że mogą zgłaszać popełnione wobec nich przestępstwa z nienawiści. W związku z tym konieczne jest zapewnienie stałych szkoleń zawodowych dla funkcjonariuszek i funkcjonariuszy policji, prawniczek i prawników, sędzi i sędziów w zakresie przestępstw z nienawiści, uprzedzeń i stereotypów. Zasadnicze znaczenie ma także współpraca z organizacjami pozarządowymi, które zapewniają wsparcie osobom LGBTIQ w tej dziedzinie.

---

(7) Kodeksy postępowania powinny być inspirowane wartościami UE w zakresie równości, praw człowieka, różnorodności oraz wolności słowa. Należy utworzyć grupę ekspertów, której zadaniem będzie monitorowanie wdrażania i stosowania tego narzędzia pracy, ale także zaangażowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego, których sfera działania polega na obronie praw człowieka i grup szczególnie wrażliwych.

3.2.6. Pandemia COVID-19 pokazała, że większość państw członkowskich nie jest dostatecznie przygotowana do zapewnienia doraźnego lub krótkoterminowego schronienia osobom LGBTIQ, które doświadczają przemocy domowej, zwłaszcza osobom transpłciowym, lub padają ofiarą napaści ze strony własnych rodzin. Dlatego też budowa schronisk, bezpiecznych domów i ośrodków wsparcia oraz świadczenie zintegrowanych usług wsparcia wymaga współpracy organów krajowych i organizacji pozarządowych oraz finansowania ze środków UE.

### 3.3. Budowanie społeczeństw inkluzywnych wobec osób LGBTIQ

3.3.1. Komisja Europejska musi pełnić rolę strażnika prawa UE, jak wynika to z europejskich aktów regulacyjnych i orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), w celu zapewnienia prawidłowego i jednolitego stosowania prawa europejskiego we wszystkich państwach członkowskich. Musi ona zintensyfikować wysiłki i opracować rozbudowane mechanizmy monitorowania stosowania prawa europejskiego i orzeczeń TSUE w ramach prawa krajowego i w praktyce organów krajowych.

3.3.2. Jeśli chodzi o prawo do swobodnego przemieszczania się, które jest jednym z filarów prawa europejskiego, Komisja Europejska musi opracować mechanizm monitorowania w celu zapewnienia, by prawa przyznane na mocy dyrektywy 2004/38/WE, w szczególności prawa do swobodnego przemieszczania się i zamieszkania, były uznawane w całej Unii dla wszystkich obywateli europejskich i ich rodzin, w tym tęczywych rodzin.

3.3.3. Aby umożliwić wszystkim osobom LGBTIQ korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się w całej UE, Komitet wzywa Komisję Europejską, po pierwsze, do opracowania ram regulacyjnych, dzięki którym pojęcie „rodziny” będzie pojęciem autonomicznym, niezależnym od prawa krajowego państw członkowskich, zwłaszcza w sytuacjach transgranicznych, a po drugie, do zadbania o to, by dokumenty urodzenia wymieniane w ramach procedury administracyjnej lub sądowej były uznawane we wszystkich państwach członkowskich w kontekście swobodnego przemieszczania się. Komisja Europejska powinna współpracować z państwami członkowskimi w celu ułatwienia rejestracji pokrewieństwa rodziców transpłciowych zgodnie z ich prawnie uznaną tożsamością płciową, tak aby chronić te rodziny przed niepożądaną aktywnością, dyskryminacją i przemocą.

### 3.4. Działania na rzecz równości osób LGBTIQ na całym świecie

3.4.1. Instytucje europejskie muszą odgrywać rolę gwaranta i obrońcy podstawowych praw człowieka zarówno w swoich działaniach wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Aby tak się stało, konieczna jest współpraca z innymi instytucjami regionalnymi i międzynarodowymi, takimi jak Rada Europy i Organizacja Narodów Zjednoczonych, w celu zapewnienia osobom LGBTIQ oraz obrończyniom i obrońcom praw człowieka bezpieczeństwa i równości, na które zasługują. Ważne jest również, aby oprócz wspierania środków na rzecz zwalczania przemocy, nienawiści i dyskryminacji wobec osób LGBTIQ za pośrednictwem Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) w krajach kandydujących lub potencjalnych krajach kandydujących instytucje europejskie wprowadziły te kryteria do swoich działań zewnętrznych w dziedzinie finansowania dla państw nienależących do UE.

Bruksela, dnia 27 kwietnia 2021 r.

Christa SCHWENG  
Przewodnicząca  
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego